

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. május 3.

Vasárnap.

XXII. évfolyam. 36. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Fél évre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábs petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyiltterek díja előre fizetendő.

Ex-lex alatt.

A magyar képviselőház tehát május 1-től ex-lex alatt nyög. A sok minden között, melyre ez áldatlan állapot kihat: nem kevésbé érzi ezt az ország közgazdasága. Szomorú valóság az, hogy agráriusok éppugy, mint merkantilisták, általában az ország minden termelő, kereső és közállapotainkban érdekelt rétege és eleme egyaránt el van képpedve s el van keseredve az ellenzék ok nélkül való okatlan viselkedésén, a szomorú pangáson, melybe az ország gazdaságilag jutott, kiáltó bizonyosságul annak, mennyire visszahatnak az ország alkotmánybeli állapotai a gazdaságunkra. Darányi, kinek finom érzéke van a közhangulatok iránt, e közhangulat tolmácsolására emelt szót; szükséges munkáink, tömegtelen sok elvégezni és megszerezni valóknak megakadását lefesteni, mely a mai politikai helyzet következtése — s természetes, hogy úgy a magyar mezőgazdaság és gazdasági érdekek mindenekfelett való elsőbbségénél, mind saját tárczájának természeténél fogva különösen a gazdasági természetű javaslatok és teendők megakadásával foglalkozott. Az ellenzék, melyre ez a felsorolás úgy hatott, mint a lelkiismeret szava, hol éktelen lármával igyekezett lefokozni a beszéd hatását, hol azzal az elmés móddal, hogy a miniszter vádjait a kormány s a többség ellen fordította vád gyanánt, egyre azt kiabálván közbe, hogy: „megadjuk letárgyaljuk!” A miniszter e mó-

kázáson nyugodt önérzettel siklott át, aminthogy felesleges lett volna kifejtetnie, amit maga az ellenzék tud a legjobban, hogy nem az a kérdés, mit „ad meg” az ellenzék, hanem az, hogy milyen áron akarja megadni? Ez az ár az alkotmány s a parlamentarizmus olyan megbénítása volna, mely, éppugy, mint hajdan a többség erőszaka, most mint a kisebbségé tenné irott malasztá egész alkotmányosságunkat, mely nemcsak, hogy ép olyan nagy nemzeti érdek, mint a gazdaságiak, de, mint a Darányi beszédje is közvetve bizonyítja, egyenesen visszahat a gazdasági érdekekre. Olyan országgal, melynek alkotmányossága akár felülről, akár alulról ingadozó, gazdaságilag a világ nem áll szóba ez s nem a népek ereje, volt egyik főoka annak, hogy a művelt világ nagy részében a fejedelmi abszolút hatalom megszűnt — de ezért nem szabad tűnni az alulról való abszolútizmust sem.

Ennek veszedelmétől kell megvédeni az országot, s Széll Kálmán mögött e nagy rendeltetésében annál tisztább meggyőződéssel s nyugodtabb lelkiismerettel állhat az ország minden komoly és józan eleme, mert az ő harsány módja még most is: a törvénytelen állapot felé való evezés, a méltatlanság s a könnyelműség napjaiban is a föltétlen törvényesség, a türelmes méltányosság, s a józan megfontolás. A többség s a kabinet teljes egyetértése jelképe a megértésnek, melylyel a politika az országban találkozik.

A pénzügyminiszter rendelete. Az ex-lex beálltára a kormány megtette intézkedéseit az egész vonalon. Lukács pénzügyminiszter kibocsátott egy körrendeletet, mely a végrehajtások felfüggesztéséről szól. A rendelet a következő:

Körrendelet

valamennyi pénzügyigazgatásnak és a főváros királyi adófelügyelőnek.

Utasítom a Czimet, hogy jelen rendeletem vételétől, további intézkedésig, a közadókknak, a közadók módjára behajtandó kincstári követeléseknek és egyéb tartozásoknak végrehajtás utján való behajtását egész általánosságban szüntessék be. Ehhez képest rendelem, hogy sem a főszoigabiroknak, sem azok segédeknek utiölégeket ne utalványozzon, valamint az állami végrehajtókat további intézkedésemig behajtással ne foglalkoztassa.

Lukács s. k.,
pénzügyminiszter.

A képviselőházból.

A képviselőházban április 29-én folytatták az indemnyti vitát.

Bizony Ákos függetlenségi a javaslat ellen beszélt.

Utána nagy érdeklődés közepette Darányi Ignác földművelésügyi miniszter szólalt fel, hogy ebben a komoly pillanatban elmondja azt, ami a szívében van. Elsorolja azon gazdasági bajokat, melyek az ex-lex-ből származnak. A földművelésügyi kormány minden alkotásra képtelen az obstrukció miatt. Felolvassa a földművelésügyi költségvetés egyes tételeit. Hangsúlyozza a miniszterelnök loyálisát az ellenzékkel szemben s az ellenzék eljárását igazságtalannak mondja. Gyöngeség, széthúzás mutatkozik akkor, mikor a legnagyobb erőre van szükségünk. A magyar faj föltámaszt a politikai érettség bizonyítja. Beszédét Szilágyi Dezsőnek millenáris

TÁRGZA.

A gyufacs-gyáros.

— Emlékezés Bene Józsefre. —

(Folyt. és vége.)

Sepsiszentgyörgyön Kis János bádogos műhelyében pedig 4 drb. bronz ágyú készült. Ha még ehhez hozzá adjuk a Gábor Áron által Fülében először öntött két 6 fontos vas ágyút, az összes székely ágyúk számát 70-re tehetjük. Óriási munka volt ez, ha értékét fontolóra vesszük s hozzá gondoljuk azon primitív eszközöket, felszerelést, műhelyhelyiségeket, amelyek ezen derék emberek rendelkezésére állottak. Elkezdve a löporól ugyszólván majd nem mindent úgy kellett feltalálni. Az ágyúcsöveket furógépek biányában lyukakra kellett önteni. Képzeltető, mily ügyességre, találgatásra, pontos számításra volt szükség hogy egyenes és elég sima legyen. Az ágyúk anyaga a templomok felesleges harangjaiból került ki. Hisz arra, hogy az ellenség közeledésekor félre-kerjék s ezzel a csengő tívíróval egymásnak hírt adjanak, elég volt a községeknek egy-egy harang

is. Ugyanezek az ágyúöntők nyeltek be Hiromszék lakóinak összes ezink és rézedényeit és kanalaikat is.

Göl Sándor a székely fővezér kb 25000 felszerelt székely harszost boesájtott Bem rendelkezésére. Ha elgondoljuk, hogy a felszerelés legnagyobb részben szilárd hazulról került ki valóban bámulnunk kell azon eredmény felett, amelyet a székely ősz, erő és lelkesedés 1848–49 telén rövid pár hónap alatt létre hozott.

S mi volt a jutalom a haza részéről? Semmi. Vagy ha mégis mondani akarunk valami, úgy az a nyomorúság, züllés, fogyás, amelyben a székelység ma leledzik. Nem csak, hogy nem gondolt senki velők, nem csak, hogy új meg új esápként sújtotta őket a törvényhozás majdnem mindögyik közgazdasági rendelkezése, hanem igazán bosszantó politikával istápolattak, mindenféle előnyökkel halmozattak ol épen azok, akikkel szemben ők rengeteg vér és anyagi áldozatokkal igyekeztek a magyar államot és magyar nemzetiséget biztosítani s akiknek most bő alkalmuk van fényesen revanchéolni magukat a szabadságharcban a székelyek részéről szenvedett kudarcokért.

Mennyire más volna most a székelyföldön az élet, ha államférfiainkban a kiegyezés után lett volna egy kis igazi nemzeti józanság, egy kis praktikus uton nyilvánuló szeretet, ha a székely nép iránt,

mely első sorban arra irányul, hogy a nép természetes, jó hajlamait, képességeit fejlessze, helyes közlekedési, közgazdasági politikával, nemzeti ezélokot szolgáló gazdasági intézkedésekkel megélhetését, jövőjét biztosítja a helyett, hogy a magas politika, nagyhatalmi állás sbt. humbug jelszava val a nemzet leghűbb fiait kivándorlásra kényszerítse s ugyszólván a földet lábuk alól kirugja s előkészítse azt a siralmas helyzetet, hogy se pénz, se posztó, nincs földed, nincs hazád.

A mesterségesen megteremtett rossz viszonyok hatása alatt a székelyföld rémitően visszafeljődött, noha itt még arra sem volt szükség, hogy valamit újra teremtsünk, a népet kitanítsuk, hanem csak arra, hogy annak, ami meg van fejlődését ne akadályozzuk, terjeszkedésének, erősödésének modrét, utját egyongessük, ne pedig előbe gátakat állítsunk.

Valóban szomorú kilátásokkal kell sirba szállniok a szabadságharc derék Bene Józsefeinek, nem tudva, vajon a közel jövőben nem az az ellenség fog-e a béke harcában végleg diadalmaskodva sirjaik felett áldomást tartani, amely a harc mezőn egyszer sem tudott rajtuk győzedelmet kivívni.

Adja Isten, hogy ne így legyen!

B. J.

beszédével végzi, melyszerint a nemzet mindon rétegeiben örökre hagyomány maradt a királyhűség. (Hosszas taps, éljenzés jobbról.)

Szünet után Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter válaszolt Papp Zoltánnak a Gotterhalténak némely felekezeti iskolákban való érekeltesítéséről. Wlassics kijelenti, hogy közjogellenes nincs benne, dallam ellen nem intézkedhetik. A dallam az erdélyi ref. énekeskönyvekben is megvan.

Papp Zoltán a miniszter választát nem veszi tudomásul.

Budapest, április 30. A képviselőház mai ülésén gróf Apponyi elnökölt.

Wlassics miniszter választát Papp Gotterhaltés interpellációjára névszerinti szavazásban a Ház tudomásul vette.

Az indenmitásnál Berzeviczy Albert akart felszólalni.

Rátkey László, Barta Ödön, Beöthy Ákos, a házszabályokhoz szólva Darányi Ignác tegnapi beszéde után egy ellenzéki képviselőt kívánnak meghallgatni, mire Berzeviczy elállt a szótól.

Ezután az elnök megállapította, hogy a Házszabályok szerint Berzeviczyt a szó megilletné.

Ere Eötvös Károly beszélt. Szerinte a király és a nemzet akarata szemben áll egymással. Vagy az egyik vagy a másik bukik. Vagy pedig becsületes békét kell kötni.

A dinasztikus érdeket nem tartja azonosoknak a nemzet érdekeivel. Darányival és Szélllel polemizál.

Azért lépett ki csak a pártból, mert a kiegyezést megamisították. A helyzetet segíteni kell. A küldöttségek megjelenését megatartatja.

Az ülés végén Kossuth Ferencz konstatálja, hogy az ex-lex állapotért felelősség nem terheli pártját s az egész felelősséget a kormánypártra és a kabinetre hárítja.

Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy érzi ugyan a felelősség terhet, de nagyobb volna az, ha a kisebbség diktatúráját elismerné. Kijelenti, hogy a számvéviszék ellenőrzése mellett a költségvetés keretében tovább vezeti az ügyeket, de a felelősséget az ellenzékre hárítja.

Rátkey javaslatot tett a tárgyalásoknak holnaptól kezdve felfüggesztése iránt, mivel nincs szerinte több felelős miniszterium. Arra kéri gróf Apponyi Albert házelnököt, hogy lépjen ki a liberális pártból.

Apponyi gróf kijelenti, hogy ő mindig pártatlanul működött elnöki székében. Az ex-lex állapot kötelességein és magatartásán nem változtat. Visszautasítja azon felfogást, mintha nem volna felelős miniszterium, hiszen a felelősség az ex-lex állapotban még növekedik.

EGYESÜLETI ÉLET.

— Fejér Antal elnöki megnyitó beszéde a kézdívásárhelyi „Kereskedő Ifjak Társulatának” április 26-án tartott közgyűlésén. —

Tisztelt közgyűlés!

Kedves pályatársak!

Ha figyelemmel kísérik a mai társadalmi mozgalmakat: úgy találjuk hogy a megélhetési küzdelem mindjobban jobban tömöríti összetartja az egy szakmában dolgozó, egy pályán működő egyéneket.

Ez nem is lehet másként. Az ember társas lény lévén, azok körében érzi jól magát, kik őt megértik, kik ismerik tudják azon nehézségeket, melyekkel feladatuk megoldásánál küzdeniök kell.

Jól eső öröm hatja át lelkemet valahányszor tapasztalom azt, hogy az én kedves pályatársaimban is az a Szeretet lángja lobog, mely mindnyájunkat összetart, felemel, lelkesít és nehéz pályánk küzdelmeiben vigasztal, biztatól szolgál. Ez a tapasztalat, ez a jól eső érzés ad nekem most is erőt arra, hogy ez egyesületet az önök megtisztelő bizalmából rendeltetési célja felé vezessek!!!

Csekélységem fogyatékoságát e fontos tisztbetöltésénél bőven pótolja az a lelkesültség, az a kitartó önzetlen munkásság, melyet a mellettem álló derék tisztikar, a tisztelt választmány és a tett mezején az összes tagok megmutatnak.

A kézdívásárhelyi Kereskedő-Ifjak Társulata, az önképzésen kívül kitarással munkált azon, hogy a kereskedő név, állás azon tiszteletnek örvendjen, mely azt méltán megérdemli. A társulat kebelében nem a rangkorság terjesztését a szertelen önbecsületet, hanem azon társadalmi önértéket akartuk, ohajtottuk ápolni, fennőrtani, mely a magyar kereskedő osztály karakterisztikáját és időtől óta jellemzi. Ha nemalán lettek volna olyanok, kik társulatunknak e vezérelvét nem értették volna meg, úgy egész pályatársi szeretettel kérem, hogy jövőre ne tévessék azt szem elől, mert a társulatban közös érdekeinket együttesen kell védenünk.

E megjegyzésre méltó okom ugyan nincs, csak tájékoztuláshoz ohajtottam az ifjabb tagtársak előtt e vezérelvünket hangoztatni.

Számban kicsiny, de erőben és kitarásban páratlanul álló társulatunk ismét egy évvel számolhat többet életéhez.

Hogy a felöltött évben minő munkásságot fejtett ki, miként állnak anyagi és beléleti ügyeink, a titkári, pénztárosi s más jelentésekben fogják az egyes tisztviselők ismertetni.

Részemről nem kívánok egyábrre kiterjeszkedni, csak ama általános mozgalmra hívom fel pályatársaim figyelmét, melyet a magyar kereskedelmi egyesület központi választmánya az összes kereskedők, a kereskedelmi ügyek emelése, fejlesztése; a kereskedelmi alkalmazottak érdekeinek megvédése érdekében kifejt. Ha egyébbel nem is, de adózunk elismeréssel és hálával e derék férfiaknak, kik egyesületünket minden mozgalmakról, ténykedésről, teendőkről, nem csak hivatalos közlönyükben, hanem átiratilag is értesítették.

Habár a magyar kereskedelmi osztály egy jelentékeny kontingensét képezi az állam népességének; sajnosan kell tapasztalunk, hogy az ország törvényhozó testületében a kereskedelem méltó szak-egyénnel alig van képviselve. De kitaró munkánk, lelkesült összetartásunk, végre is felkelti majd az intéző körök figyelmét, és még jobban megérleli lelkükben azt a tudatot, hogy a magyar kereskedő osztálynak az ország törvényhozó testületében is méltóan képviselve kell, hogy legyen.

A múlt emléken elmerengve, a küzdelmes jövő ezer változáttal áll lelki szemeim előtt; bármint legyen, bármint rejtsen a jövő, titkos keblében, egyről megvagyok győződve, és ez az: hogy a magyar kereskedő osztály hazafiságában, áldozatkészségében nem fog csalódnia soha a nemzet. A nyomasztó anyagi-váltságos ipari és gazdasági viszonyok mélyen érintik a kereskedelmet is. De nem esüggedünk, mert koszosz köitünk Vörösmarty Mihály örökbecsű szöatában megirta: „Még jönni kell, még jönni fog egy jobb kor, mely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán.” A költői ihlettség szárnyán röpkedő magas gondolat hitté vált az én lelkemben is és ha mindenki kitarással, szeretettel végzi feladatát, biztosan meg is valósul.

Testvériség, szabadság és egyenlőség a mjel-szavunk is. Ezek megvalósulásáért küzdünk pályatársi szeretettel. Ha még mindenben kívánt sikert nem értünk el, ne esüggedjünk, lelkesítsen továbbra is a szent cél, az igaz hazafiai érzés.

Szép számmal megjelent kedves vendégeinket, pályatársaimmal együtt a legszivebben üldözölve és munkásságunkra Is'en áldását kérve mai közgyűlésünket ezennel megnyitottunk nyilvánítom.

A székely kamara közgyűlése.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara április 25-én tartotta az idén második teljes ülését a tagok érdeklődése mellett. Az ülést Tauszik B. Hugó kir. tanácsos elnök vezette.

Tárgysorozat rendjén foglalkozott a kamara Marosvásárhely szab. kir. város vásárrendezés ügyével; tudomásul vette, hogy Marosvásárhelyt a folyó évben két cipész ipari tanfolyam rendeztetett a kereskedelemügyi miniszter anyagi támogatásával, melyen összesen 44 marosvásárhelyi iparos nyert kiképzést. Ezért a kamara köszönetet mond a miniszternek s kerülete más városainak is hasonló tanfolyamok engedélyezését kéri. Elhatározta továbbá, hogy a marosvásárhelyi háztartási iekolát, mely rövid fennállása óta is gyakorlati dolgokkal foglalkozik, erkölcsileg támogatja.

Egy kereskedelmi iskolának a kamara székelyhelyén leendő fellállítását a marosvásárhelyi székely társaság megkeresése kapasan ismételtlen is kérelmezi; Székely Károly és Csizsár János szobrásztanulónak 50-50 korona segélyt ad, Tamás Antal kaszonaltízi cipész, Szabó Károly marosvásárhelyi bádigos, Tóthfalusi Károly és Vajda Albert kézdívásárhelyi műasztalosok, Némethi Árpád kovásznaasztalos, Nagy József kézdívásárhelyi plóhos, Deák Ferencz bereczki cipész, állami támogatás iránt benyújtott kérését a viszonyok mérlegelésével terjeszti a kereskedelemügyi m. kir. kormány elé. A négy év óta szünetelő százados búkszádi üveg gyár újabb üzembe hozása örvendetes tudomásul vétetvén, kimondotta a kamara, hogy a készítmények fuvardíjának mérséklésével közben jár.

Máthé József.

TANÍTÁSÜGY.

Felhívás.

— Felekezeti és községi tanítók figyelmébe. —

A volt „Öltvidéki” tanítói kör községi és felekezeti tanítói, az állami tanítók fizetésének rendezésével összefüggően, sorsuk figyelmenbe vétele érdekében mozgalmat indítottak. E mozgalom előkészítő bizottsága a háromszéki megyei felekezeti, községi s más — nem állami jellegű iskolák tanítóit felhívja csatlakozásra. Tájékoztás szempontjából s továbbá intézkedések megtehetése végett kéri a nem állami iskolánál működő kartársakut, hogy ebbeli elhatározásukról május hó 5-ig Inceze Manó anygalosi tanítót (u. p. Gidófalva), mint a bizottság ügyvezetőjét, értesíteni sziveskedjenek.

Az előkészítő bizottság.

NAPI HIREK.

— Halálozás. Su'jos csapás érte ifj. Kupán Józsefet, a kézdívásárhelyi kisegítő takarékpénztár köztisztviselőben álló derék vezérigazgatóját. Bájos ifju felesége, szül. Kovácsy Anna, társadalmunk egyik kedvelt tagja, alig 24 éves korában f.évi április 30-án este 10 órakor meghalt, mely gyászba borítva férjét, öreg édes atyját és szerető testvéreit. A boldogult két hónappal ezelőtt súlyos influenzát kapott; s azóta élete nem volt egyéb, mint a szenvedések hosszú lánca; mikor állapotában javulás állt volna be, agygyulladás lépett föl s hiába volt az orvosi tudomány s a leggondosabb, önfeláldozó ápolás: a mivelteklő kedves ifju asszony a nehéz betegség áldozata lett. Gyászba borult családja találon enyhületet abban az általános részvétben, melyet e város és vidékének intelligens közönsége érez a szomorú eset alkalmából irántuk. A boldogult temetése ma d. u. 3 órakor lesz. Elhunytát családja a következő gyászjelentésben tudatja: Bínatos szívünk mely fájdalommal, a váratlan csapás súlyától megtört lélekkel, szomoruan tudatjuk a magunk és számos közeli s távoli rokonaink nevében, hogy a kit mindnyájan oly igazán szerettünk: a mivelteklő, áldott jó feleség, szerető gyermek, igazi testvér, kedves rokon s hű barátónk Ifj. Kupán Józsefné szül. Kovácsy Anna ifju élete 24-ik, boldog házassága 4-ik évében súlyos, szenvedések után f. évi április 30-án este 10 órakor, örök álmra hunyta le szemeit. Alig virult, már is alkonyul. Alig jött, hozva magával ifjuságot, bíjt, szellemet és szerelmet, derűt és boldogságot s már is távozik. Alig izelőd meg az élet gyönyörűségeit, a házaset édes boldogságát: már is szárnyaszegetten hullt alá az élet fájáról; csak mivelteklőnek s nem mes szíve önzetlen szerelmének emléket s tenger bánatot hagyva hátra mindazoknak, kik őt magukénak mondhatták! Földi részzeit május 3-án, d. u. 3 órakor, fogjuk az ev. ref. egyház szertartása szerint a helybeli ev. ref. temető kertben a családi sírba örök nyugalomra elhelyezni. Legyen álma édes, emléke áldott! Kézdívásárhelyen, 1903. május hó 1-én. Ifj. Kupán József, kisegítő takarékpénztári vezérigazgató, mint bánatos férje és fia: legifj. Kupán József. Id. Kupán József, mint apósa. Id. Kovácsy Bálint, mint édes apja. Ifj. Kovácsy Bálint és családja.

ládja. Kovácsy Mózes és családja. Kovácsy Ilona férjezett Csiszár Pálné és családja, mint testvérek.

— **Házasság.** Jancsó Géza gyógyszerész, kis takarékpénztári igazgató, a kézdívasárhelyi szibadelpárt elnöke május 2-án délelőtt tartotta esküvőjét. Demeter Irma kisasszonnyal Demeter N. bányatízt leányával a kézdívasárhelyi m. kir. anyakönyvi hivatalban. Az egyházi áldást Székely János ref. nagy pap adta az új párra. Tanúk voltak: Kiss Károly áll. polgári iskolai tanár és Molnár Ferenc vendéglős és házulajdonos. Szerencse kísérje frigyüket.

— **Az első májális.** A kézdívasárhelyi ev. ref. egyházközség a szokásos farsangi bál helyett, a kepeváltási alap javára az „Unió”-kört összes helyiségeiben 1903. év május 10-ik napján Szőcs Károlyné, Csiszár Józsefné urók védnöksége mellett népünnepélyvel összekötött Kóssaras Májális rendez. Belépti díj: Személyjegy 1 kor. 60 fillér. Családjegy 4 kor. Kezdeté délután 4 órakor. Felülfirtekések kösülettel fogadhatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. A mulatság sorrendje: Délután 3 órakor zene a főtérén. Innen zene mellett indulás a mulatság színhelyére 1. Nyitány, Bodor Lajos zenekara által. 2. Tombola és tekepályaverseny többféle értékes nyereménnyel. 3. Lepényvers. 4. Magyarok bejövetele. 5. Szakba futás. A legjobb futó értékes tárgyat kap. 6. Szépségverseny. 7. Világposta. Az ünnepély tartama alatt konfetti dobálás. 7. órakor a hozott kosárból vacsora s azután táncz világos virradtig. A kik tévedésből megbízót nem kaptak s arra igényt tartanak ez iránt forduljanak Turóczy László könyvkereskedő gondnokhoz.

— **Emlékünnepély.** A sepsiszentgyörgyi ev. ref. Székely Mikó-Kollegium néhai Domján Isván rendes tanárának folyó évi május hó 3-án délelőtt 10 órakor az intézet színhelyén emlékünnepélyt rendez. Az ünnepély sorrendje. 1. A gyülekezet éneke. 2. Ima. Tartja Tarkányi György, kollegiumi vallástanárr. 3. „Eltávozás” Éneke a kollegiumi férfiak. 4. Emlékbeszéd. Tartja Péter Mózes, igazgató tanár. 5. Magyar gályarabok éneke. Előadja a kollegiumi vegyeskar. Az ünnepély végeztével az előjáróság és a tanuló ifjuság testületileg kivonul a református temetőbe, s ott a kollegium által felállított sírkövet dr. Szász László kollegiumi gondnok, rövid beszéd kíséretében, rendeltetésének átadja.

— **Vizsgálatok.** A kézdívasárhelyi kantai román. kath. főgymnásiumban a VIII. osztályu tanulók osztályvizsgálatai folyó év május hó 6-án és következő napjain tartatnak meg a délelőtti órákban 8—12-ig és pedig: a vallás, magyar nyelv, latin-, görög-, német nyelv, görögptől irodalom, történet, természet, mennyiségt, n. bölcsészeti előtan és görögptől rajzból. Délután május hó 6-ától a magán tanulók írásbeli és szóbeli osztályvizsgálatai tartanak. Kézdívasárhely, 1903. év május hó 1-én. Hassák Vidor, főgymn. igazgató.

— **Halálozás.** Kézdívasárhelyi Intze Jánosné sz. Szóts Anna, asztalos fiatal felesége, folyó évi ápril 29-én, egy havi súlyos szenvedés után meghalt. Temetése május 1-én volt. — Németh Ferenaz, kézdívasárhelyi öreg asztalos mester ápril 29-én meghalt. Mult esütörtökön délután temették el. Béke poraikra.

— **Nagy tűz volt Torján** mult vasárnap éjjel ismeretlen tettes felgyújtotta Handra György földművesnek takarmánnyal teli csűrét s rövid idő alatt nemcsak a csűr, de a közelben levő istálló, továbbá a Kálit Károly csüre is a lángok martaléka lett. A kár pár ezer koronára rug, nagyobb része azonban biztosítás révén megtérül. Csupán a takarmány nem volt biztosítva.

— **Halálozás.** Koltofean Demeter, bereczki g. kel. főesperes ápril hó 27-én Bereczkben meghalt. A magyar állameszmének egyik ellensége szállt sirba vele.

— **A székely nép szegényedése.** A ki tudja, hogy a székely népnek kis gazdasága s egy pár gazdasági állata a mindene: az elszomorodik azon a néhány számon, az abból kiteszt szomorú valóság, melyet Háromszék megye kézdívasárhelyéről, mindenek tájékoztatásra ide összeróttunk. A földmívelésügyi miniszter meghagyásából állították össze a kézdívasárhelyi anyagának mostani létszámáról e kimutatást községenként; az eredmény a következő: a, Szarvasmarha volt 1894-ben: 20.009; 1903 áprilisban 14757, apadás: 5252; b, Ló: 1895-

ben 5628, 1903-ban: 3207, apadás 2421; c, Sertés: 1895-ben: 19.642, 1903-ban 5709, apadás: 13.939; d, Juh: 1895-ben 35.952, 1903-ban 13.268, apadás: 22.684. Összesítve: 1895-ben volt 81.231 drb. 1903-ban találhatott csak: 36.941, tehát a padás összesen: 44.290 drb. Ezek a számok eléggé beszélnek arról, hogy a kézdívasárhely földmívelő népe az utóbbi 7 év alatt miként haladt.

— **A „Magyar Világ”,** Benedek Elek, kiváló székely író, az ifjusági irodalom egyik leghívatottabb munkása és Földes Géza fővárosi tanár által szerkesztett politikai napilap — mivel a lapot az első fizetésekből biztosítani, fenntartani nem lehetett — április végével — a székelység s a tanításügy kárára és őszinte sajnálatára megszűnt. Helyette az előfizetők a „Pesti Napló”-t kapták.

— **Mikes Kelemen emléke.** Mikes Kelemen a nagy Rikóczy önfeláldozó, hűségű kísérője — emlékének megőrzése, ha lassan is de biztosan következik a megvalósulás felé. Az emlék-bizottság április 22-én tartott választmányi gyűlésén ismét öröndetes mozzanatokról számolhatott le a vezetőség. Az alap gyarapadását ujabban is a tanuló ifjuság mozdította tetemesen elő. Közlebről a budapesti ref. főgimnázium önképzőkörre és a brassói állami főreáliskola „Mikes önképzőkörre” rendezett ragyogó sikerű „Mikes-ünnepélyt”, melyeknek anyagi eredményeül előbbi helyről 167 K. 40 f., utóbbiról 225 korona küldetett be, mint tiszta jövedelem. Azt megelőzőleg pedig a fehértemplomi áll. főgimn. önképzőkörétől 20 K., a sepsiszentgyörgyi értekezlettelől 0 K., a kősmárki ev. liceumtól 5 K., a háromszéki egyetemi ifjuság kívánszái ünnepélyéből 198 K. 07 f., a losonezi főgimnáziumtól 40 korona, a zágoni és papolezi ifjuság nyári mulatsága után 6 korona 40 f. és Tenky István gyűjtéséből 5 K. vettünk át köszönettel az emlék alapján. Ez összegeknek és az időközli kamatoknak hozzáadásával az alap már kevés híján 9000 K. Vajha Rakóczy ünnepelésének évében megemlékezzenek az ő hű kísérőjéről is azon intézetek ifjusága, melyek már nem ejthették módját Mikes-ünnepély rendezésének! A bizottság amint a tanuló ifjuság buzgalma által ért el legtöbbet az eddigiekben, úgy a tanuló ifjuságra helyezi legfőbb bizalmát a továbbiakban is. Nagy hálára kötelezte az emlék-bizottságot foksabadi és szentkirályi szabadjai Szabady Kata urhölgy, ki Léwaynak örökbeesü „Mikes” című költeményére Mikes édes borongós kedélyét híven visszatükröző gyönyörű dalt szerzett zongora kísérettel és ezt kiadásra az emlék javára a bizottság rendelkezésére bocsátotta. A honleányi szívből fakadt és szívhez szóló dal a napokban meg fog jelenni és 1 koronáért megszerezhető a Mikesemlék-bizottságnál Zágonban és Benkő Mór könyvkereskedésében Sepsiszentgyörgyön. A nemes cél anyagi támogatása mellett igazi művészi becsőért és a legmelozebben ajánljuk hazafias közönségünknek e dalt. A fenkölt lelkű szerzőnő pedig fogadja a nyilvánosság előtt is az emlék-bizottság hálás köszönetét. Végül hálás köszönetét nyilvánítja az emlékbizottság méltóságos Szentkereszty Zsigmond báró ural szemben, ki hazafias készséggel ígérte meg, hogy a birtokában levő telék részt, melyen Mikes szülőháának romjai vannak, személyesen a bizottsággal megállapítandó terv szerint — mint történelmi emlékhelyet — a közönséges használatból kivonva fogja a kegyeletnek szentelni. A Mikesemlék-bizottság érzi, hogy a mint a hazafias közönség támogatását veszi igénybe, úgy kötelessége is ténykedéseiről tájékoztatni a nagy közönséget, mit ez alkalommal is a tekintetes szerkesztőség szíves közveítésével teljesítünk. A közlésért előre is köszönetet mondva, vagyunk hazafias tisztelettel a Zágoni Mikesemlék bizottság nevében: Bodor János s. k., elnök, Dr. Köntzei Gerő, titkár. Kiss Lajos, jegyző.

— **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsintot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön eszét és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

(12—6.)

Vidék.

— Közgyűlések. —

Bereczk, ápr. 29. *)

A Bereczkben létező két számottevő egyesület u. m. A „bereczki hitelszövetkezet” és a „bereczki olvasókör” f. hó 26-án közgyűléseket tartottak.

Előbbi évi rendes közgyűlését, utóbbi pedig végleges alakuló gyűlését tartotta. A f. év január havában új életre ébresztett olvasókörnek alapszabályát a magas belügyminisztérium megerősítve most küldte vissza, ez okból csak most alakulhatott meg az egyesület véglegesen. A végleges alakulás nem hozott nagy változást az ideiglenesen megválasztott tisztikarban. Csak is a pénztáros személye változott, a melyben Bogdán Sándor id. pénztáros nagy elfoglaltságra való tekintetből nem fogadta el a megválasztást. Helyette Szlecsán Sándor törekvő iparos és hitelszövetkezeti könyvelő lett pénztárossá. A közgyűlések alkalmából este sikerült társasvacsorára gyűltek össze a két egyesület tagjai. Számos felkészített hangzott itt el, melyek közül megemlékezünk Dr. Tóth Samu olvasóköri elnöknek megyénk szeretett főispánjára, a „Székelyek atyjára” mondott tooszájáról, melynek hatása alatt a jelenlevők fennállva élenkelték nemzeti fohászkodat: Isten áld meg a magyart. A súlyos betegségből szerencsésen felgyógyult főispánt táviratilag üdvözlöttük.

Ince Balázs k. jegyző eszméi tartalomában gazdag beszédében néhai Gábor Péter alispán, Bereczk nagy fiának emlékeztetést üjtötte fel szíveinkben. Farkas Ignác hitelszövetkezeti igazgatósági elnök; Borbáth János vezérigazgató, Pap Lajos tanító az egyetértésre stb. mondtak felkészítőket.

Az estélyen Balog Lajka húzott szebbnél szebb nótákat.

r. l.

Közönség köréből.

Felvilágosítás a sétatéri zenedijről.

Igen sokan vannak a kik nincsenek tisztában azzal, hogy a zenediját nem a sétatér szépitő bizottsága, hanem a zenekar saját fáradságáért veszi. Tájékoztassuk szolgáljanak a következő sorok:

A sétatér mindenki rangkülömbőség nélkül szabadon élvezheti, azért a sétatér gondnoksága senkitől semmi díjat nem követel, sőt annál inkább örül a minél többen látogatják; mert csak is így látja czélját megvalósulva.

A sétatér nem üzérkedési, hanem közegészségügyi szempontból épült:

A sétatér alapnak egy fillér vagyona sincs, hanem van tekintélyes adóssága, a mit a kézdívasárhelyi takarékpénztár jótékonyágából kamat nélkül élvez, így első sorban is ezt kell törleszteni, ezután tehát kell gyűjteni a telek megvásárlására és csak majd azután lehet zenealap gyarapítására gondolni. De jelenleg ingyenes térzenét lehetetlen rendezni.

Lehetetlen mert nem lehet követelni a zenészekről is, hogy díjtalanul játszodjanak, azoknak is élni kell, egy 10 tagból és több családból álló szegény zenekartól nem lehet kívánni, hogy egy egész városnak ingyen szórakozást szerezzen és a mellett a legnagyobb nyomorban szenvedjen egész családjával: A jó munkás, méltó a maga bérére. Miből lehet jó zenekart fenntartani, ha a társadalom nem támogatja?

Azok, a kik előbbi indokokban kifolyólag méltányosnak látták a zenekar nyomasztó helyzetét javítani, megállapítottak egy nagyon szerény zenediját a mint már a lapban hírlól is lett adva mivel ez senkire sem kötelező, a kinek ez terhelő, egyszerűen ne vegyen részt a térzenéken. Azért nem kellene a sétatéri fák, padok és lámpák összerombolásával fenyegetőzni; mert az a kis ártatlan sétatér sem nem bánt senkit sem nem kívánni senkitől semmit és mégis mindenkit szívesen lát.

Falán kőszahir az egész fenyegetődzés, mert elnem hihető, hogy a város polgárai között, meg olyan barbárlelkű ember is léteznék, a ki egy ilyen jótékonyozó intézménynek a rombolására álljon.

Ha egyáltalán megis bosszút kell a zenedijért venni, úgy talán a Bodor Lajka zenekarát kellene megtámadni és a halomra gyűjtött kiadását megfosztani.

Kézdívasárhely, 1903, május 2-án.

Nagy I. Lázár.

*) Mult számunkra későn érkezett.

Szerk.

Hirdetések.

370/903. szám tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tóth G. István végrehajtónak Vajda Ágoston végrehajtást szenved: elleni 320 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék (a kovásznai kir. járásbíró területén levő) Haraly község határára fekvő, a haralyi 71. sz. tjkvben foglalt 265., 266., 267., 268., 269/1. hrsz. ingatlanra 1038 kor., a 330. „ „ 64 „ a 368., 374. „ „ 30 „ az 548. „ „ 67 „ a 619. „ „ 59 „ a 651. „ „ 55 „ a 769. „ „ 30 „ az 1065. „ „ 31 „ az 1303. „ „ 34 „ az 1305. „ „ 68 „ az 1335. „ „ 68 „ az 1194/2. „ „ 39 „ A haralyi 248. sz. tjkvben 1434/3., 1435/3. hrsz. ingatlanra 16 kor., a haralyi 271. sz. tjkvben 650. hrsz. ingatlanra 68 kor., a haralyi 165. sz. tjkvben 830. hrsz. ingatlanra 59 kor.,

a 904. hrsz. ingatlant 15 kor., az 1194/1. hrsz. ingatlant 39 korona, összesen 1749 kor. — fillérben ezzel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi május hó 5-ik napjának délelőtti 9 órákor Haraly község-házánál megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fog

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsírának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Kovásznán, 1902. évi febr. hó 5-ik napján.

Száva Jakab,
kir. aljbíró.

(102. 1-1.)

Sz. 1765-903.

Hirdetmény.

Alattirt városi tanács a sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóságának 7491/903. száma alatti rendelete alapján ezzel közhírré teszi, hogy a folyó évi III-ad oszt. kereseti adó

kivetési lajstrom folyó év. május hó 2-tól, folyó év május hó 11-ig a 8 napi közszemlére alattirt városi adóhivatalnál ki van téve és az az érdekeltek által a hivatalos órák alatt megtekinthető.

A városi adóhivatal.

Kézdivásárhelyt, 1903. április 30.

(103. 1-1.)

Kovács Dániel,
h. polgármester.

Vendéglő-helyiség változtatás!

Mély tisztelettel tudatom a n. ö. közönséggel, hogy 15 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő

VENDEGLŐMET

f. évi április hó 24-én, (szep. tgyörgy napján) áthelyeztem a Takarékpénztár tulajdonát képező, az O. vasó egyesület (Csinó) alatti helyiségébe, az ev. ref. templom szomszédságában, hol továbbra is minden ügykezettel azon leszek, hogy a nagyra-beesült borfogyasztó közönség igényeit minden tekintetben, teljes megelégedésre méltóan jó és élvezhető italokkal elégítem ki. Vendégeim nagyobb kényelmére tekecszál (bilyárd) is áll szíves rendelkezésre!

Továbbá csukrasz-üzletemben mindezenap, saját felügyeletem alatt, frissen készített sütemények vannak, melyek olcsó és jutányos áron kaphatók.

Irányomban eddig tarusított pirtfogásukat köszönve, kérem ezt továbbra is fentartani s engem minél tömegesebb felkereséssel kitüntetni kegyeskedjenek.

Kiváló tisztelettel:

PITRÓFF LAJOS, vendéglős.

(97. 3-3.)

Vendéglő áthelyezés!

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű borfogyasztó közönséggel tudatni, hogy

VENDEGLŐMET

a „Korona“ vendéglő helyiségeiből 1903. április hó 24-én áthelyeztem a volt „OROSZLÁN“ cz. vendéglő helyiségébe, (a m. kir. honvéd lakatya átellenében) hol azt tovább is folytatni óhajtom.

Főtörékvésem lesz itt is a n. ö. borfogyasztó közönség igényeit minden tekintetben, megelégedésre méltóan, kielégíteni, jó, élvezhető italokat kiárusítani.

Boraim árai a következők lesznek:

1901. évi óbor literenként 36 kr.,

1902. „ „ „ 28 „

Midőn irányomban tarusított nagyra-beesült pártfogásáért e helyen is köszönetet mondok, kérem részemre azt továbbra is fentartani s engem számos látogatásával megtisztelni szíveskedjék.

Mély tisztelettel

SZÖCS MIHÁLY,
vendéglős.

(96. 3-3.)

50 évi siker!

Eszéki
ARCZKENŐCS

és észéki

SZALVATOR-SZAPPAN

eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát

Valódi csakis a

DIENES J. C., „SZALVATOR-
gyógyszertárából

Eszéken, felsőváros:

1 tégely észéki arczenőcs ára 70 fillér és 1 korona.
1 drb Szalvator-szappan „ „ 1 korona.
1 tégely kézi paszta „ „ 1 „ 20 fillér.

Lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészektől és megfelelnek tökéletesen a 71.012. számú B. m. rendeletnek.

Főraktár: BUDAPESTEN:

TÖRÖK JÓZSEF

(101. 1-10)

gyógyszerész

VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

URANOS

Kizárólagos
gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK vegyészeti gyára

BUDAPEST,
VI., Rózsa-utca 85.

-K É K

(54. 5-20)

ruha-mosáshoz
a legjobb kékítőszert.

— Törvényesen védve —

Mosóint zetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruha-kékítő.

OLCSÓ ÉS FELÜLMULHATLAN!

kis üveg 24 fillér, tiszt. eri mosáshoz el. gond. — 1 n. gy. üveg 1.60 kor. 1/2 üveg 1 kor.

KAPHATÓ MINDENÜTT!
Utánzatoktól óvakodjunk!